

1. LIČNI PODACI

a. IME I PREZIME

Bernes Aljukić

b. ADRESA

c. TELEFON

d. E-MAIL ADRESA

bernes.aljukic@bih.net.ba

e. ZVANJE

doktor lingvističkih nauka u naučno-nastavnom zvanju docenta na Filozofskom fakultetu u Tuzli / profesor BHS jezika i književnosti

2. RADNO MJESTO

a. Naziv ustanove:

JU Druga osnovna škola Srebrenik

b. Adresa:

Ulica Meše Selimovića b. b., 75 350 Srebrenik

c. Telefon:

035 647 091

d. Posao koji obavljate:

nastavnik BHS jezika i književnosti

e. Razred ili uzrast djece sa kojom radite:

Od 5. do 9. razreda

f. Godine staža:

6 u nastavi u osnovnim i srednjim školama, uključujući 11 u nastavi na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli (Odsjek za bosanski jezik i književnost)

3. MOJA PEDAGOŠKA UVJERENJA

Polazeći od toga da je *BHS jezik i književnost* sveobuhvatan nastavni predmet budući da objedinjava i razvijanje komunikacijskih sposobnosti i složenu ulogu književnosti u ljudskom društvu, tj. sveukupno iskustvo čovjeka sa svim posebnostima, vrlinama i slabostima, namjera mi je – koliko god to šablonski zvučalo – potaknuti svoje učenike da razmišljaju, tj. da izbjegavaju stereotipno reproduciranje onoga što im se pogrešno nameće kao suština mnogih predmeta. Zadovoljstvo je vidjeti učenika / učenicu koji / koja ima hrabrosti i volje da i meni i drugima suprotstavi svoje mišljenje, da slobodno iznese vlastiti stav. Svjestan da i naredna rečenica zvuči šablonski, ipak želim reći da težim slobodnoj i otvorenoj komunikaciji u učionici potičući svoje učenike da na mom času slobodno iskazuju ono što jesu. Moj predmet je dragocjen po tome što u slučaju da imam učenike dvaju ili više suprotnih mišljenja / stavova, podjednako mogu nagraditi svakog od njih. To redovno činim.

4. INOVATIVNA PRAKSA

NASLOV/NAZIV:

POKAŽI SVOJU VJEŠTINU!

KRATAK OPIS PRAKSE
(do 200 riječi - jedan paragraf):

Praksa je usmjerena na prepoznavanje, vrednovanje i razvoj učeničkih vještina koje iskazuju i primjenjuju u nastavi BHS jezika i književnosti. Nastala je s ciljem jasnijeg uvida u učeničke

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2019.

	spособnosti, koje se posmatraju kroz četiri kategorije: analitičko mišljenje, kritičko mišljenje, komunikacijske vještine i praktičnu primjenu znanja.
KATEGORIJA (Molim Vas da označite odgovarajuću kategoriju)	Kategorija 3: predmetni nastavnici u osnovnim školama

DETALJAN OPIS:

POLAZIŠTA (*Šta je prethodilo opisanoj praksi; kako je i zašto došlo do primjene opisane prakse?*)

Ideja se razvila zbog potrebe da učenicima jasnije ukažem na razloge (ne)ostvarenja određenog rezultata te da prepoznam u čemu se uspješni učenici posebno ističu. Ta potreba da se „izbistri“ slika o zahtjevima nastave, mojim očekivanjima, ali i o vlastitim učeničkim sposobnostima, rezultirala je konkretnijim sistemom vrednovanja i razvijanja učeničkih vještina.

CILJ I ŽELJENI ISHODI (*sa kakvim ciljem ste realizovali navedenu praksu; šta ste željeli postići*)

Glavni cilj usmjeren je na unapređenje i konkretizaciju nastave BHS jezika i književnosti te na motivaciju učenika uz osnaživanje njihovog samopouzdanja.

Željeni ishodi jesu razvijanje navedenih učeničkih vještina, svijesti o njihovim vlastitim sposobnostima te uspostavljanje jasnijeg sistema vrednovanja učeničkih postignuća u nastavnom procesu.

Ovim sistemom vrednovanja učeničkih sposobnosti omogućuje se i jednostavna samoevaluacija, podjednako i nastavnika – u vlastiti rad, i učenika – u ostvarene rezultate uz informaciju o vještini / oblasti u kojoj se najviše ističe.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE (*Opis postupaka i koraka u realizaciji. U tekstu naznačite naziv i broj priloga koji se odnosi na taj segment/fazu realizacije.*)

Školske 2017/18. godine, s ciljem poticanja učeničke aktivnosti u nastavi, u nastavni proces uveo sam slikovne oznake koje su učenici mogli koristiti za poboljšanje svog uspjeha. Tadašnja praksa nastala je po uzoru na brojna slična rješenja, npr. u nekim dostupnim udžbenicima stranih jezika, obično u obliku zvjezdica ili sličnih slikovnih oznaka koje se lijepu u udžbenik na za to predviđena mjesta kada učenik uspješno izvrši traženi zadatak. Razlika u odnosu na takva i slična rješenja bila je u tome što je, u našem slučaju, riječ o naljepnicama koje su nagrađeni učenici lijepili u svoje sveske i mogli su ih, po vlastitoj želji, iskoristiti za poboljšanje ocjene dobivene u redovnom nastavnom procesu onda kada bi oni to željeli. Time su ove naljepnice postale sastavni dio vrednovanja učeničkih postignuća i konkretizacija učeničkog rada.

Korist od navedenog rješenja bila je u tome što se većem broju učenika mogla dati povratna informacija o njihovoj aktivnosti tokom nastavnog procesa, uz ostajanje materijalnog traga o aktivnom učešću u nastavi. Konkretni rezultat ove prakse bila je značajno unapređena učenička aktivnost, toliko da je, najčešće u slučaju odličnih učenika/ca, često postojao zahtjev da im se umjesto odlične ocjene da naljepnica (što je zapaženo kod mlađih učenika). Također je uočeno da su neki učenici i od drugih nastavnika tražili slična rješenja na tim predmetima.

Takvi detalji ohrabрили su me da nastavim s ovom praksom i tokom školske 2018/19. godine kada se u njenom razvoju uočava potreba nadogradnje dotadašnjeg sistema vrednovanja učeničkih aktivnosti jer, očigledno, nisu svi učenici istih sposobnosti niti istu sposobnost svi imaju u istoj mjeri. Unapređena praksa, zvanično

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

imenovana iskazom „Pokaži svoju vještinu!“, započela je početkom drugog polugodišta školske 2018/19. godine (učenicima je zvanično predstavljena 11. 2. 2019.). Nastala je donekle i sa željom da „oživim“ suhoparne elemente klasičnih nastavnih priprema, i to one koji se u radu obično popunjavaju šablonski, uglavnom zbog administrativnih zahtjeva, u dijelu ostvarivanja nastavnih ciljeva – odgojnih, obrazovnih i funkcionalnih. Navedene sam ciljeve konkretizirao u četiri svojstva vlastitoga predmeta koja potičem u svom radu s učenicima, tj. u ono što bih htio vidjeti i razvijati kod njih:

1. Analitičko mišljenje,
2. Komunikacijske sposobnosti,
3. Kritičko mišljenje,
4. Praktična primjena znanja.

POKAŽI SVOJU VJEŠTINU!

Drage učenice i dragi učenici, na času BHS jezika i književnosti ocjenu možete dobiti i zahvaljujući svom radu koji će biti prepoznat u skladu s navedenim kriterijima, odnosno u oblasti u kojoj se ističete.

1. ANALITIČARKA / ANALITIČAR može biti svaki učenik / svaka učenica koji / koja pokaže da zna razmišljati tako da objašnjava važne sličnosti i razlike. Analitičar/ka odlično vlada stilskim figurama, osnovnim i prenesnim značenjima, uspostavlja vezu između uzorka i posljedice i predviđa mogući ishod neke radnje. Analitičari/ke su vješti/e i u prepoznavanju funkcije rečeničnih članova, tj. u analizi rečenice i teksta.

2. PRIPOVJEDAČICA / PRIPOVJEDAČ zna jasno, usklađenom brzinom i tonalitetom zanimljivo opisati neki događaj, nečiju osobinu ili postupak. Bez posebnih teškoća može dati različite završetke neke priče i dočarati razlike u govoru likova. Ove osobine pripovjedač/ica vješto iskazuje i u pisanju. Vješt/a je i u sažimanju radnje u kraći tekst. Učenici ovih osobina izvrsno čitaju i dobri su recitatori. Govore pravilno i nemaju tremu od javnog nastupa.

3. KRITIČARKA / KRITIČAR otvoreno, jasno i sigurno iznosi vlastiti stav o vrijednosti i značaju postupaka književnih likova, daje argumentovano mišljenje o prednostima i nedostacima, predlaže poboljšanja i upućuje pohvale za kvalitet koji prepoznaje. Kritičar/ka izbjegava kritiziranje (ističanje samo loših strana). Kritičar/ka pokazuje zrelost kada prihvati i tuđe mišljenje koje je potkrepljeno argumentima.

4. PRAKTIČARKA / PRAKTIČAR zna uspješno primjenjivati naučeno u stvarnom svijetu. Pokazuje koji dijelovi naučenog mogu biti ostvareni u praksi, a koji bi to mogli biti s manje uspjeha ili možda ne bi bili nikako ostvarivi u aktuelnom društvu. Praktičar/ka daje vlastiti primjer moguće realizacije zadane teme u praksi. Posebno ističe korist koju naučeno nosi za buduće životne situacije.

OBJAŠNJENJE: Svaka naljepnica nosi određen broj bodova, od 2 do 5. Učenik/ca dobija naljepnicu s određenim brojem bodova na kraju časa, uz obrazloženje. Uspješni učenici mogu dobiti i više od jedne naljepnice za svoj rad na času. Naljepnice lijepite na korice svoje sveske i zbrajate bodove. Naljepnice dolaze u paru i iste su vrijednosti za oba roda. S prikupljenih 10 bodova imate mogućnost povećanja dobijene ocjene za jedan, a prikupljenih 15 bodova donosi vam zasebnu odličnu ocjenu. Ujedno dobijate jasniju informaciju zbog kojih ste vještina dobili svoju ocjenu.

NIJE OGRANIČEN NI BROJ UČENIKA NI BROJ NALJEPNICA KOJE SE MOGU DOBITI, NPR. NA NEKOM ČASU REZULTAT MOŽE BITI:

ANALITIČAR 5/15

KRITIČARKA 4/15

PRIPOVJEDAČ 3/15

PRAKTIČARKA 2/15

Slika 1: Poster s uputama za učenike (slika u punoj veličini je u prilogu ove prijave).

Učenicima sam predstavio unapređeni sistem dotadašnjih „naljepnica za aktivnost“ i objasnio im kako da svojim radom lakše i sa manje stresa dođu do željenih rezultata. U tu svrhu, izradio sam nekoliko informativnih postera koji su postavljeni u učionicu.

Slika 2: Poster i s uputama o praksi na zidu učionice.

Likovna rješenja pripadajućih naljepnica urađena su uz poštivanje zahtjeva o ravnopravnosti rodova (tj. podjednake su vrijednosti za djevojčice i dječake), a njihov autor je kolega Armin Ćosić, apsolvant Akademije likovnih umjetnosti u Sarajevu na Odsjeku za projekt dizajn – koji je ilustrirao moje ideje.

Budući da je suština prakse objašnjena prethodnim posterom na slici 1, vrijedi pojasniti da je, u vezi s rodnom tematikom, odabir termina ANALITIČAR / ANALITIČARKA (od: analitičko promišljanje) dobio prednost u odnosu na termin MISLILAC jer u našem jeziku nema pandana u ženskom rodu za tu riječ. Objašnjenje te vještine dato je na posteru u nizu pod brojem 1.

Polazeći od pretpostavke da su navedene četiri vještine ključne za moj predmet, realizacija prakse značila je da svaku nastavnu jedinicu, slikovito rečeno – promatram kroz mrežu satkanu od tih kriterija. Gledano iz pozicije nastavnika koji razumije svoj predmet, nema posebnih teškoća da se odredi potencijal baš svake nastavne jedinice za primjenu navedenih vještina, no uočio sam da učenici često mogu prepoznati potencijal pojedinog kriterija i iznad mojih predodžbi o njemu, tj. otkriti neki značenjski sloj koji nisam imao u vidu. To je značilo da imamo jasan odmak od nastave u kojoj će učenici samo ponavljati / kopirati ono što im nastavnik prenese.

Slika 3: Naljepnice za pripadajuće učeničke vještine (samoljepljivi papiri).

KONKRETNA REALIZACIJA U PRAKSI?

Primjer nastavne jedinice: Ela Peroci – *Majčin dar* (pripovijetka, 5. razred)

Radi potpunijeg razumijevanja, tekst pripovijetke dostupan je na internetskoj adresi:

<https://majkaidijete.ba/edukacija-mladi/knjizevnost/item/2813-majcin-dar>

(dostupno u septembru 2019. godine).

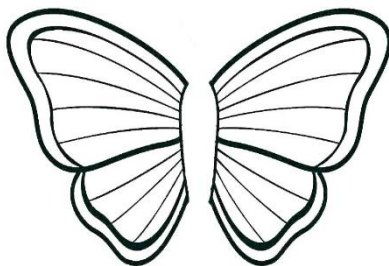
Za razliku od pisanja klasične nastavne pripreme, u prvi plan postavljam svoja očekivanja od učenika u skladu s pobrojanim vještinama, želeći od:

PRIPOVJEDAČA / PRIPOVJEDAČICE:

- izražajno i jasno čitanje (kriteriji: brzina, interpunkcija, tonalitet, čitanje proklitika i enklitika, tj. spojeva riječi koje je pogrešno čitati zasebno od drugih riječi i sl.)
- uspješno prepričavanje pripovijetke (samostalno, u paru, u nizu, poslije prekida i sl.)
- prepričavanje s posebnim osvrtom na detalje načinjene majčine kutijice
- prijedloge izmjena u narativnom toku (npr. kreativnu doradu u obliku različitih završetaka priče)

ANALITIČARA / ANALITIČARKE:

- prvenstveno, razumijevanje metaforične veze između LEPTIRA i DJEČAKA (sličnosti dječaka koji je „odletio“ od kuće i leptira koji se majci javlja na kraju pripovijetke); napomena – s obzirom na zahtjevnost ovog zadatka, napominjem da sam s ovim uzrastom učenika konkretno realizirao zadatak tako što su dječaku na crtežu lijepili šarena krila i tako razumjeli složenost te veze, koju su vrlo lako objasnili) – ovakvi zadaci ni u kom slučaju nisu uslov dobijanja odlične ocjene, nego prvenstveno potencijal da se vidi kako se izuzetno složene stvari mogu prilagoditi mlađim učenicima

- uočavanje sličnosti PUTA U ŽIVOT (detalja na jednoj slici koja čini kutijicu iz priče) i RIJEKE; konkretno pitanje: Po čemu rijeka i nečiji život mogu biti slični? (pomoćna pitanja: izvor rijeke – rađanje čovjeka / je li tok rijeke uvijek siguran i miran / kakva je to rijeka ponornica (kako se vraćamo poslije poniranja) / rijeka i vodopad / brza i spora rijeka i sl.)
- objašnjavanje stilskih figura: odabir epiteta, personifikacija i metafora

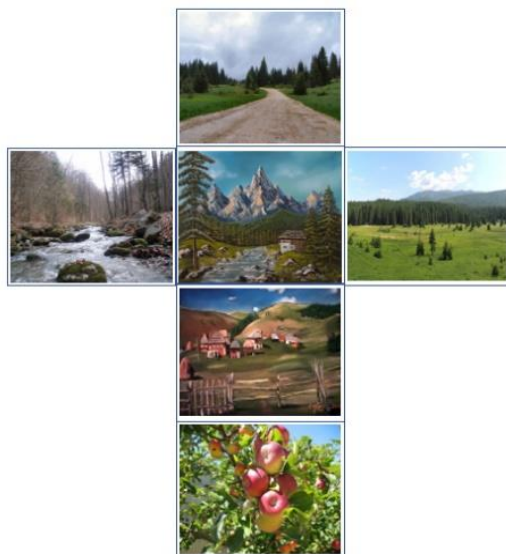
KRITIČARA / KRITIČARKE:

- izdvajanje dijelova pripovijetke koji im se sviđaju
- komentar o osobinama likova iz pripovijetke
- objašnjenje o dijelovima pripovijetke koji im se manje sviđaju ili im se nikako ne sviđaju
- odgovor na pitanje je li nekada jasnija informacija koju dajemo s manje riječi nego ona u kojoj smo vrlo detaljni i obrazložimo mnoštvo informacija (u našem slučaju riječ je o kraćoj pripovijeci)
- komentar o ulozi oca (mišljenje o tome zašto je autorica izostavila lik oca u pripovijeci)

PRAKTIČARA / PRAKTIČARKE:

- komentar o postupku djece koja se rijetko ili nikako ne javljaju svojim roditeljima
- prijedlog kako pomoći usamljenim ljudima da prevaziđu samoću i tugu
- ideju o tome kako unaprijediti komunikaciju između roditelja i djece
- izradu kutijice sa slikama, koju majka šalje svom sinu (slika mreže kutijice nalazi se ispod ovog teksta)

Čas realiziram imajući u vidu navedeno i u skladu s tim očekivanjima prepoznajem učeničku aktivnost, koju nagrađujem naljepnicama s određenim brojem bodova zavisno od toga kakve odgovore dobijam. Često se dešava da izuzetno uspješni učenici dobiju naljepnice za više aktivnosti, a ne samo za jednu.

PRIMJER ZAVRŠNOG ZADATKA NA KRAJU ŠK. 2018/19. GODINE

Prije rezimiranja ostvarenih bodova na kraju drugog polugodišta šk. 2018/19. godine, svi učenici petog razreda imali su priliku da u okviru ponavljanja gradiva urade zadatak koji je imao dva dijela. Zadatak im ranije nije bio najavljen i radili su ga u učionici u trajanju od jednog časa. Naglašeno je da će ga raditi potpuno slobodno, bez brige za dobivanje ocjene jer je svrha zadatka prepoznavanje najbolje urađenih odgovora, a ne kažnjavanje slabijih. Skenirani prilozi (učenički odgovori) su u dodatku ovoj prijavi, a na nekim kopijama uočljivo je da su učenici pisali do tada ostvareni broj bodova.

Primjer 1 – prvi dio završnog zadatka:

Stablo na ovoj slici zove se **žalosna vrba**. Šta misliš, zašto se tako zove? Možeš li prepoznati neku vezu između **žalosnog čovjeka** i **žalosne vrbe**?

Primjer 2 – drugi dio završnog zadatka (ovu pjesmu učenici ne rade po planu i programu u redovnoj nastavi u petom razredu, nego tek u višim razredima):

VOĆKA POSLIJE KIŠE

Gle malu voćku poslije kiše:
Puna je kapi pa ih njiše.
I bliješti suncem obasjana,
Čudesna raskoš njenih grana.

Al' nek' se sunce malko skrije,
Nestane sve te čarolije.
Ona je opet, kao prvo,
Obično, jedno, malo drvo.

Dobriša Cesarić

Po čemu je voćka iz ove pjesme slična čovjeku? Znaš li neki primjer čovjeka koji se zbog nečega osjećao kao voćka iz ove pjesme? Šta biste poručili takvoj osobi, kako biste joj pomogli?

(voćka = stablo, drvo)

Od učeničkih odgovora izdvajam sljedeće (transkripcija je rađena prema originalima, uključujući pravopisne greške i sl.):

UČENIČKI ODGOVORI UZ PRVI DIO ZAVRŠNOG ZADATKA

Učenički odgovor 1-1: (N. B. – broj ostvarenih bodova do tog zadatka: 105)

Ova vrba se zove „žalosna vrba“ zato što su joj grane povijene, a lišće spuštено. Izgleda kao da je tužna (žalosna). Može se uporediti sa čovjekom. Kada je čovjek tužan on obično slegne ramena i spusti glavu. Ostalo drveće ide uspravno i raste u visinu. Vrba na slici raste ali se njene grane povijaju i padaju na zemlju. Kada je čovjek tužan spusti glavu da ga niko ne bi gledao. Taj čovjek osjeća da iznad njegove glave lebdi kišni oblak. Kada je čovjek tužan on voli da se osamostali, tako isto i ova vrba, rijetko viđamo šumu žalosnih vrba.

Učenički odgovor 1-2: (E. F. – broj ostvarenih bodova do tog zadatka: 106)

Žalosna vrba se zove zbog toga jer su grančice spuštene prema tlu. Stablo izgleda veoma žalosno. Ima veze sa žalosnim čovjekom jer na slici, je čovjek pokisao ima glava mu je spuštена prema tlu kao i grane ove žalosne vrbe.

Učenički odgovor 1-3 (R. B. – broj ostvarenih bodova to tog zadatka: 70)

Veza između čovjeka i žalosne vrbe je kad se osjećaš žalosno i pogneš glavu tako i vrba se pogne. Zatim na čovjeka i vrbu pada kiša, a kada čovjek nešto pogriješi on se zasrami i pogne glavu i plače tako i vrba. Čovjek izgubi nešto svoje, čovjek izgubi nešto svoje.

Učenički odgovor 1-4 (P. R. – broj ostvarenih bodova to tog zadatka: 46)

Žalosna vrba se zove tako zato što joj njene loze vise kao i suze od čovjeka zato se zove žalosna vrba kao da je uvijek žalosna. Veza između žalosnog čovjeka i žalosne vrbe je to što su uvijek žalosni i tužni. Ja mislim da niko ne treba biti žalostan, jer je ljepše biti srećan, i vesel.

Učenički odgovor 1-5 (L. S. – broj ostvarenih bodova to tog zadatka: 96)

Žalosna vrba se tako zove zato što su joj grane pognute i izgleda kao da je tužna. Čovjek kada je žalostan hoda pognute glave jer je tužan, a i žalosna vrba ima pognute grane kao čovjek glavu kada je tužan. Ljudi hodaju pognute glave kada su tužni jer je potišten i ne želi da se ta tuga vidi.

Učenički odgovor 1-6: (E. D. – broj ostvarenih bodova to tog zadatka: 64)

Zato što je nekada čovjek usamljen i žalostan, a ova vrba izgleda tako tužno. Ljudi kada plaču gledaju dole u pod, a ne u vis. Vrba je tužna zato što trgaju grane, čupaju listove ili kada je drugi vide govore neke ružne riječi. A ostali ljudi čovjeka vrijeđaju tuku i onda se čovjek osjeća beskorisno poput te žalosne vrbe.

Učenički odgovor 1-7: (A. L. - broj ostvarenih bodova to tog zadatka: 80)

Žalosna vrba je oborena to jest grane joj idu prema zemlji kao da je tužna. Čovjek obori glavu kad je tužan. Ne dižu glavu ka nebesima. Čovjek i vrba su usamljeni, tužni. Nemaju nikoga. Kada si u šumi žalosnih vrba nekako si tužniji. Čovjek je kao drvo. Čovjek na čovjeka a drvo na drvo se oslanja. Čovjek može biti čovjeku podrška isto kao drvo.

Učenički odgovor 1-8: (Dž. N. – broj ostvarenih bodova to tog zadatka: 95)

Vrba je savijena, tj. njene grane. Ljudi kada plaču sagnu glavu. Po tome su i slični. Ona je savijena i nikad se neće ispraviti, a ljudi, ako ih povrijediš, neće se više ispraviti. Ako se niko više neće brinuti o vrbi ona će se osušiti i još više saviti, a ljude ako ih odbacuješ i ne primjećuješ ostaće povrijeđeni i sagnute glave zauvijek.

UČENIČKI ODGOVORI UZ DRUGI DIO ZAVRŠNOG ZADATKA

Učenički odgovor: 2-1 (N. B. – broj ostvarenih bodova do tog zadatka: 105)

Mnogo ljudi misli da je sreća vječna. Voćka u pjesmi je bila posuta kišom pa ju je sunce obasjalo. Bila je sretna. Kada je sunce nestalo izgubila je svoj sjaj. Tada je bila tužna. Neki ljudi kažu da kad se puno radujemo, desi nam se nešto loše. Možda je ova voćka doživjela tako nešto. Primjer: Moja mlađa sestra se mnogo radovala odlasku na more. Dan prije skakala je u trampolini. Kada je ušla nije zatvorila vrata. Dok je skakala pala je i slomila ruku. Nosila je gips. Ipak smo otišli na more. Ali se ona nije mogla kupati, bila je jako tužna. Svi su rekli da je to zbog prevelikog radovanja. Sreća nije vječna.

Učenički odgovor: 2-2 (P. R. – broj ostvarenih bodova to tog zadatka: 46)

U drugoj strofi je voćka tužna zato što je sunce zašlo a i čovjek bude tužan kada sunce zađe i sva ta svjetlost se sakrije i tama dođe. Ja bi poručila toj osobi koja bude tužna kada sunce zađe da će sutradan sunce opet izaći i da će biti još ljepša svjetlost i da prije ode na spavanje a se prije probudi u jutro i vidi lijepu svjetlost i čitav dan može posmatrati sunce.

Učenički odgovor: 2-3 (L. S. – broj ostvarenih bodova to tog zadatka: 96)

Voćka je bila sretna jer je bilo sve veselo i blistavo, ali kada se sunce sakrilo bilo je tmurnije i ona je opet bila obično drvo i otišla je sva sreća, baš kao kod ljudi kada je sve vedro i oni su, a kada je tmurno vrijeme i oni su potišteni.

Učenički odgovor: 2-4 (A. L. - broj ostvarenih bodova to tog zadatka: 80)

Čovjek je jednom sretan i nasmijan, sretan ali to može da se promijeni u sekundi, kao i ta voćka. Čovjek ne treba da odustaje i ništa ga ne smije pomesti, kao i voćku. Jedno dijete bilo je sretno, nasmijano a u drugoj sekundi uplakano, tužno i smrknuto.

Učenički odgovor: 2-5 (Dž. N. – broj ostvarenih bodova to tog zadatka: 95)

Čovjek je sretan kada „sija“, a tužan kada je kao crni oblak koji ne sija. Ova voćka je imala dobar sjaj koji je nažalost izgubila. Jer sve što je dobro kratko traje. Sjaj možemo povratiti osmijehom a izgubiti ga tugom.

Učenički odgovor: 2-6 (A. S. – broj ostvarenih bodova to tog zadatka: 57)

Ovdje je prikazano kao da voćka kroz godišnja doba ima osjećanja. Kao i čovjek. Tužan, sretan, ljut, uzbuđen. Ako se mene pita, sve se može ukazati kroz godišnja doba. Obično kada pada kiša spava nam se. Mislite li da je to sasvim slučajno? Nije. Osjećanja su godišnja doba, osjećanja su vrijeme, osjećanja će vas uvijek pratiti kroz život. I ne možete pobjeći od njih. Ova voćka je slična čovjeku jer ima svojih uspona i padova. I na kraju zasja u najboljem izdanju (sretna pa nesretna).

Učenički odgovor: 2-7 (N. J.)

U prvoj strofi voćka je sretna zato što je kiša prestala i izašlo je lijepo sjajno Sunce. Kao što je i čovjek srećan kada kiše prestanu a Sunce izađe. Ali u drugoj strofi voćka je tužna zato što je Sunce otišlo kao kada čovjeku ode njegov prijatelj.

Učenički odgovor: 2-8 (N. M. – broj ostvarenih bodova to tog zadatka: 60)

Čovjek je sličan voćki, čovjek je često potresen nekim činjenicama, nekad je poput voćke, ostane sam ali se nastavi boriti i sve te kapi otrese sa sebe i nastavi dalje. Kada sve te kapi skine bude vesela ali često se to ponovi. U životu se kroz sve mora proći. Kada sunce sija svi su veseli a kada sunce nestane i dođe tama, oni postanu tužni.

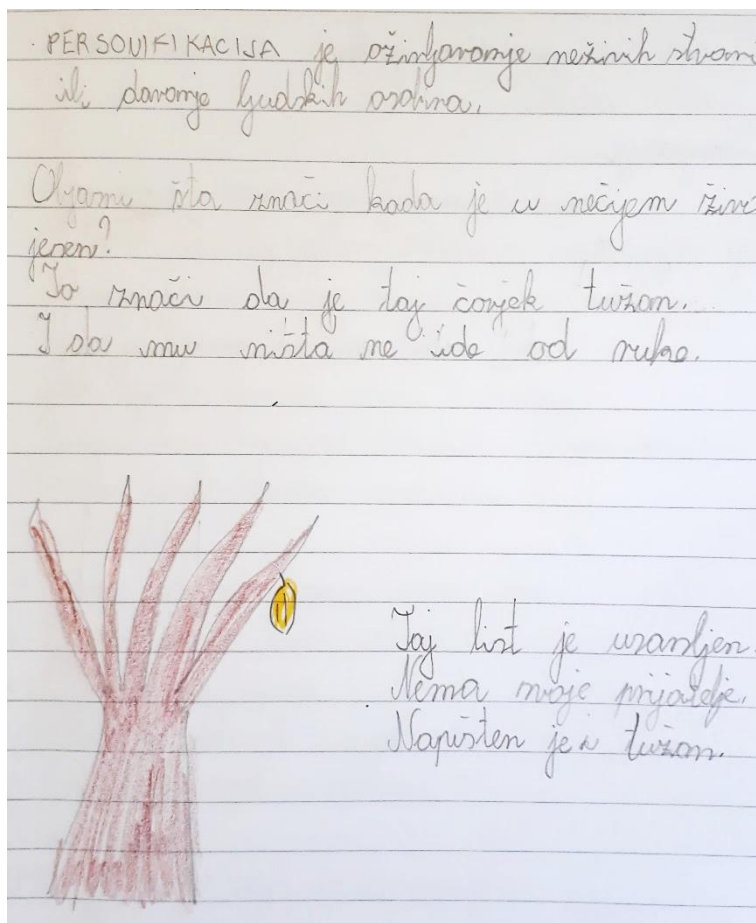
UKRATKO O ZAVRŠNOM ZADATKU

Navedeni završni zadatak osmišljen je kao svojevrsan pokazatelj razvoja traženih vještina, odnosno njihovo objedinjavanje na jednom mjestu. Riječ je o složenijem zadatku koji očigledno pokazuje da za njegovo uspješno rješavanje nije dovoljna puka reprodukcija usvojenih informacija.

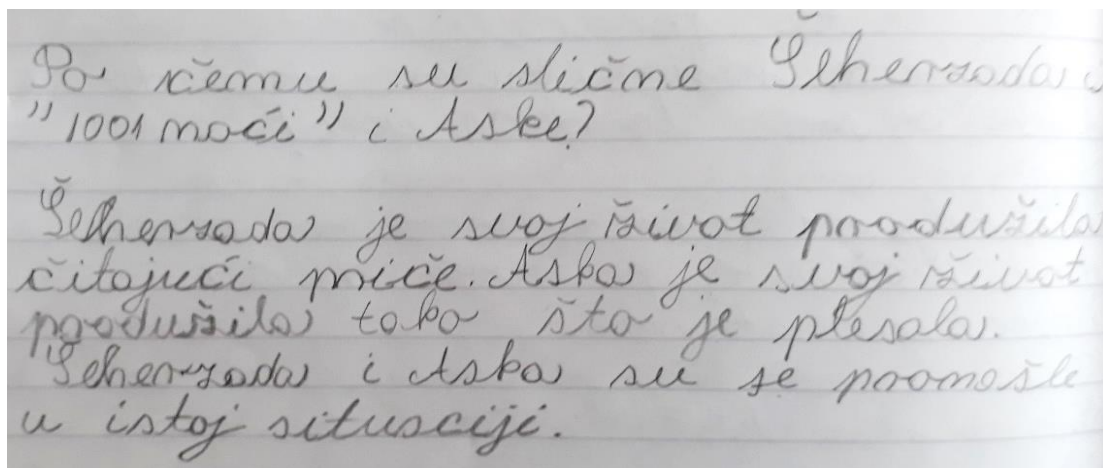
U ovom zadatku pretpostavka je bila da će komunikacijske vještine pokazati u izražajnom čitanju pjesme (u sebi ili naglas) jer pažljivim čitanjem učenici i mogu doći do dragocjenih zaključaka. Prepoznatljivo je da su vještinu analitičkog promišljanja iskazali u povezivanju značenjskih slojeva, tj. razumijevanju simboličke veze čovjeka i predmeta koji podsjećaju na čovjeka, odnosno na ljudske osobine. Učenici su u ovim i drugim odgovorima (dostupno je oko 50-ak listova s urađenim zadacima) često povezivali pročitano sa situacijama koje su im bliske (npr. odgovor 2-1 daje primjer nezgode koju je sestra imala u stvarnom svijetu). Kritičke nijanse pokazuju u referiranju na nepravdu koju trpe neki učenici (npr. odgovor 1-6) i sl.

Zadivljujuće je bilo tokom primjene prakse doživjeti mnoštvo situacija u kojima sam učenicima „podizao ljestvicu“ u zahtjevima za složeniju primjenu traženih vještina. Opet naglašavam da takvi moji postupci nisu bili nerealni megalomanski zahtjevi koji bi djelovali negativno na učenike, nego su predstavljeni tako da se ističe da su, obično, preteški za učenike njihovog uzrasta pa su time djelovali motivacijski na mnoge od njih. Suvišno je naglašavati da kao nastavnik ni u kom slučaju ne narušavam postojeći plan i program (npr. u odjeljenjima je bilo i drugih odličnih učenika koji i nisu imali tako velik broj osvojenih bodova jer im je, možda, bio draži drugačiji način učenja, no oni su svoju ocjenu zaslužno dobili jer su ispunili zahtjeve plana i programa); u vezi s tim ističem da je suština prakse unapređenje vještina koje smatram ključnim kod svojih učenika. Najjednostavnije rečeno, praksu mogu odrediti riječi latinske izreke „Primus inter pares“. Narednih 8 primjera iz učeničkih svesaka pokazuju kako učenici petog razreda uspijevaju savladati ljestvicu koja je znatno složenija od uobičajenih zadataka za njih. Posebno vrijedi izdvojiti vezu koju uspostavljaju između ovčice Aske (iz Andrićeve pripovijetke *Aska i vuk* koju smo radili u redovnoj nastavi) i Šeharzade (iz Hiljadu i jedne noći) o kojoj je većina učenika prvi put čula upravo na tom času.

Učenička sveska, 1

Učenička sveska, 2

Po čemu su slične Šeherezada iz "1001 noći" i Aska?
 Slične su po tome što su prošle svoj život
 umjetničkim, jedna Šeherezadina priča je kao Askin
 jedan korak. Aska ne prošla svojim talentom
 kao i Šeherezada.

Učenička sveska, 3

Po čemu su Šeherezada iz "1001 noć"
 i Aska slične?
 - Šeherezada i Aska su slične
 tako što su dje svojim
 sposobnostima spasile sebi život.

Učenička sveska, 4

Uljazni kada je neko "cma ova"
 u porodici.
 Tako što da je "bijela Aska" ustro
 ni "cma ova".
 To znači da je razlika. Da se
 ne uklapa. Ima druge osobine
 za razliku od njih.

Učenička sveska, 5

Po čemu su slične Šehenzada i "1001 noći" i Aska?

Slične su po situaciji u kojoj su se našle. Kao da koda ju po konopcu, jedan pogrešan korak i mrtve su. Za one bile kreativne i snažnije. Pomocu umjetnosti su spasile svoj život.

Učenička sveska, 6

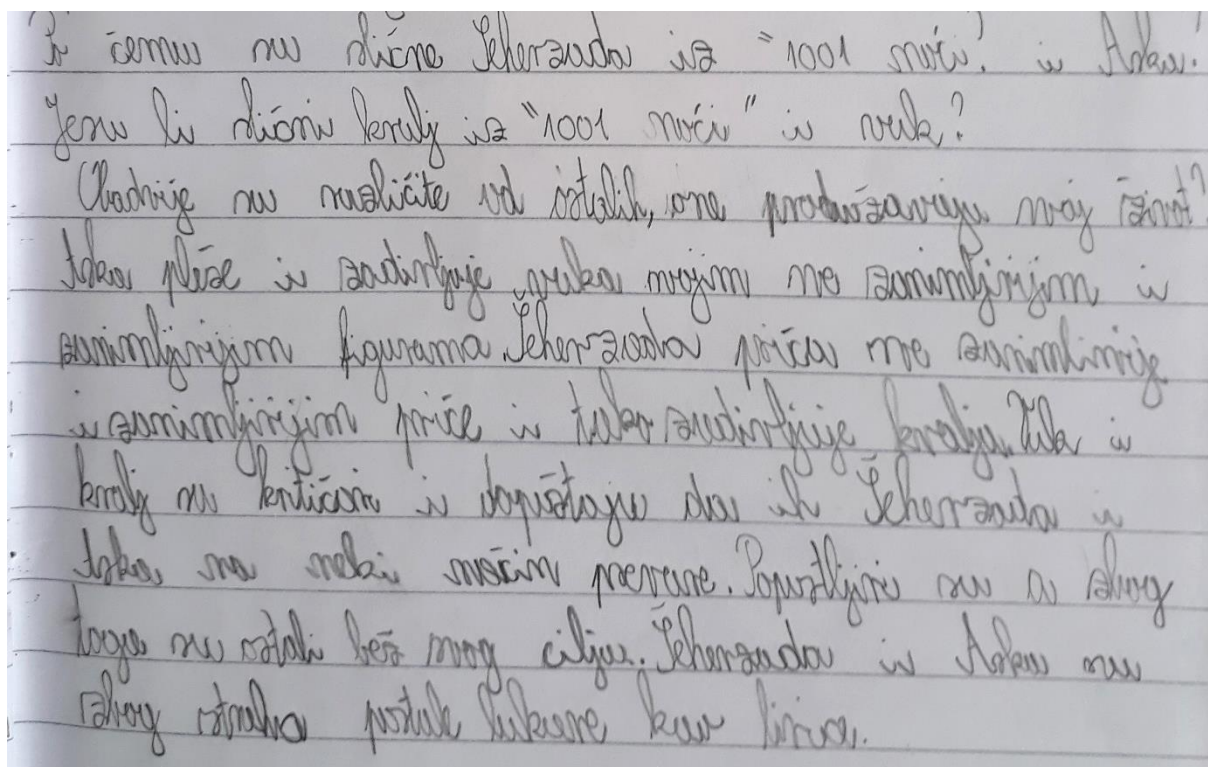
PRAKTIČARKA

Što biste poručili roditeljima koji misle kao majka Liza?

Da popuste mlađoj djeci zato što njihova djeca također trebaju biti sretna. Jedna da nadmašuju ono što volimo.

Učenička sveska, 7

U ovom su dičnu leherzadov iz "1001 noći" i Alak.
 Jeru li dičnu kralj iz "1001 noći" i ruk?
 Odnosno su naskiče od istih, one predstavljaju moj život?
 Iako pise i sadržaje rukov mojim ne zanimljivim i
 zanimljivim figurama leherzadov pise me zanimljiv
 i zanimljiv pise i tako sadržaje kralja i
 kralj su kritični i dopuštaju da ih leherzadov i
 Iako su neki mojim pise. Ponekad su a drug
 toga su ostali bez mog cilja. leherzadov i Alak su
 drug strah postali kulture kao liro.

Učenička sveska, 8

Iako su u ovom obrascu, zbog izražajnije slikovitosti, prednost dobili zadaci koji se mahom odnose na književnost, vrijedi naglasiti da su i u primjerima nastavnih jedinica iz gramatike do izražaja došle sve pobrojane vještine: analitičari (npr. u analizi rečenice, izdvajanju i uspoređivanju rečeničnih članova, funkcija riječi i sl.), praktičari (u primjeni ortoepskih i ortografskih pravila u konkretnim primjerima), pripovjedači (u razvoju kulture govora, prevladavanju nedostataka u pisanoj i usmenoj komunikaciji), kritičari (mahom u stavovima o govoru koji je drukčiji od njihovog, vrednosnim sudovima o drugim govornicima, odnosu prema dijalektima i sl.).

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI *(Koje ste rezultate postigli? Kako to znate i čime možete potkrijepiti?)*

Iako mi to nije bila prvobitna namjera, brzo sam uočio da dobivene naljepnice ujedno jasnije pokazuju i moj stil rada, odnosno da dobivam informaciju o tome u kojoj sam oblasti u radu postigao više u odnosu na neku drugu. Do te sam spoznaje došao uvidjevši da se nekih mjesec dana poslije započete prakse određene vještine intenzivnije iskazuju, a – u tom trenutku – slabije su došle do izražaja vještine praktične primjene znanja i kritičkog mišljenja. Taj prvi presjek ujedno je bio i putokaz za budući rad do kraja te školske godine.

Učenicima je par sedmica prije kraja nastave naglašeno da će svi članovi, uslovno rečeno, „kluba 100+“ biti posebno nagrađeni, odnosno ukazalo se na one učenike koji će svojim radom u drugom polugodištu šk. 2018/19. godine ostvariti preko 100 bodova, pojedinačno gledano. Budući da je taj cilj ostvarilo pet učenika petog razreda, njihov uspjeh nagrađen je pred njihovim odjeljenjima i uz prisustvo razrednika.

Slika 4: Majica – nagrada za ostvareni uspjeh (100+ bodova).

Slika 5: Učenice petog razreda koje su ostvarile najbolji uspjeh prikupivši zajedno više od 500 bodova (najmanje 100 pojedinačno).

Osim jasnijeg uvida u svoj rad, dobio sam informaciju i o rodnim razlikama u iskazivanju određenih vještina (djevojčice – dječaci), te o onim vještinama koje su kod njih najviše došle do izražaja. Razloge zašto su rezultati baš u ovom obliku zasigurno treba tražiti najprije u afinitetu samih učenika i njihovim vještinama, mom svjesnom / nesvjesnom forsiranju određenih vještina, uzrasnim posebnostima djevojčica i dječaka, zahtjevima nastavnog plana i programa i sl. Ovaj pokazatelj primjenu može imati i u nekoj vrsti longitudinalne usporedbe, odnosno uvidom u uspjeh učenika u iskazanim vještinama na kraju svake godine od 5. do 9. razreda.

1.		496	32.61 %
2.		384	25.24 %
3.		235	15.45 %
4.		145	9.53 %
5.		93	6.11 %
6.		84	5.52 %
7.		69	4.53 %
8.		15	0.98 %

100 % = 1.521 bod

***Slika 6: Rezime iskazanih vještina, od najizraženijih do najslabijih
(rezultat iz drugog polugodišta šk. 2018/19 godine u odjeljenjima 5. A i 5. B).***

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Praksa koju primjenjujem rezultirala je višestrukim koristima. Njena „selidba“ u drugi predmet može biti vrlo jednostavna uz ispunjavanje uslova da nastavnik tog predmeta prepozna ono što želi razviti kod svojih učenika, tj. da jasno vidi ciljeve svog rada. Spomenuta „mreža vještina“ kroz koju se promatra vlastiti predmet – bez ikakve sužete rečeno – traži nastavnika koji zna raditi svoj posao. Materijalni uslovi koje nastavnik treba ispuniti jesu primjena samoljepljivih papira na koje se printaju specifične oznake i jedna zasebna fascikla u kojoj bi takvi papiri bili lako dostupni kako bi se podjela takvih naljepnica učinila efikasnijom na samom času. Rezultati na kraju školske godine mogu se koristiti i kao pokazatelj za longitudinalne studije, npr. o razvoju učeničkih sposobnosti općenito.

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2019.

PRILOZI

Navedeni prilozi u punoj veličini poslani su uz prijavni obrazac.

BernesAljukic_Prilog01 - Poster za učenike s uputama o praksi

BernesAljukic_Prilog02 - naljepnice u sveskama

BernesAljukic_Prilog03 - naljepnice u sveskama

BernesAljukic_Prilog04 - naljepnice u sveskama

BernesAljukic_Prilog05 - naljepnice u sveskama

BernesAljukic_Prilog06 - naljepnice u sveskama

BernesAljukic_Prilog07 - naljepnice u sveskama

BernesAljukic_Prilog08 - učenici odgovori 1-1 i 1-2

BernesAljukic_Prilog09 - učenici odgovori 1-3 i 1-4

BernesAljukic_Prilog10 - učenici odgovori 1-5 i 1-6

BernesAljukic_Prilog11 - učenici odgovori 1-7 i 1-8

BernesAljukic_Prilog12 - učenici odgovori 2-1 i 2-2

BernesAljukic_Prilog13 - učenici odgovori 2-3 i 2-4

BernesAljukic_Prilog14 - učenici odgovori 2-5 i 2-6

BernesAljukic_Prilog15 - učenici odgovori 2-7 i 2-8

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE